

ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา
ว่าด้วย
การรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา*
พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา* พ.ศ. ๒๕๒๒”

ข้อ ๒ ในระเบียบนี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

ข้อ ๓ กรรมการกฤษฎีกา*จะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรี

(๒) กระทรวง ทบวง กรม

(๓) รัฐวิสาหกิจ

(๔) คณะกรรมการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะเรื่อง โดยผ่านทางกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการนั้น ๆ

(๕) ผู้ว่าราชการจังหวัด เฉพาะปัญหาตามกฎหมายที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือรับผิดชอบ

(๖) คณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือประธานสภาท้องถิ่น เฉพาะปัญหาตามกฎหมายที่คณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือรับผิดชอบ

(๗) ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรให้ขอความเห็นทางกฎหมายเป็นการเฉพาะราย

ข้อ ๔ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามขั้นตอนของการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่องที่กรรมการกฤษฎีกา*จะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมาย จะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้ว เว้นแต่จะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือมีความจำเป็นอย่างอื่นตามที่คณะรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือคำสั่ง

ข้อ ๕ ในกรณีที่การขอความเห็นทางกฎหมายมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบนี้ ถ้าเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเห็นว่า เป็นเรื่องเร่งด่วนหรือจำเป็น จะสั่งรับไว้เพื่อ

พิจารณาก่อน แล้วแจ้งให้ส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายทราบก็ได้ แต่ ถ้าเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเห็นว่ากรณีไม่ใช่เรื่องเร่งด่วนหรือจำเป็น ก็ให้ส่งเรื่องคืน ไปยังส่วนราชการที่ขอความเห็นมาเพื่อพิจารณาดำเนินการตามระเบียบต่อไป

ข้อ ๖ ในกรณีที่เคยมีคำวินิจฉัยของกรรมการกฤษฎีกา*หรือของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ในประเด็นเดียวกันหรือในประเด็นที่อยู่ในลักษณะเดียวกันมาก่อนแล้ว เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจะตอบโดยส่งคำวินิจฉัยที่เคยมีมาแล้วไปให้โดยไม่ต้องดำเนินการให้มีการพิจารณาวินิจฉัยใหม่ก็ได้

ในกรณีที่ปัญหากฎหมายที่ไม่ซับซ้อนหรือเป็นเรื่องเร่งด่วนซึ่งจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจะสั่งให้เจ้าหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการให้เสร็จสิ้นตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็ได้

ข้อ ๗ ในการพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมาย ให้กรรมการกฤษฎีกา* หรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเชิญบุคคลดังต่อไปนี้ชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงหรือให้ความความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา

(๑) ผู้แทนกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจเจ้าของเรื่อง

(๒) ผู้แทนกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่พิจารณา ตามที่กรรมการกฤษฎีกา*หรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควร

ในการพิจารณาของกรรมการกฤษฎีกา ถ้าเรื่องที่พิจารณาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิของเอกชน และกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าการฟังความคิดเห็นของเอกชนจะเป็นประโยชน์ จะขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเชิญผู้แทนของสถาบันฝ่ายเอกชน หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่กรรมการกฤษฎีกา*เห็นสมควร เข้าร่วมชี้แจงให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาดูด้วยก็ได้

ข้อ ๘ ในกรณีที่ผู้แทนที่กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐส่งมาชี้แจงหรือให้ความคิดเห็นตามข้อ ๗ ไม่มีผู้ซึ่งทราบข้อเท็จจริงอันเป็นที่มาของปัญหากฎหมายที่กำลังพิจารณา เพียงพอที่จะให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาที่กำลังพิจารณาได้ เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควร หรือเมื่อได้รับคำร้องขอจากกรรมการกฤษฎีกา* ก็ให้แจ้งให้กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐนั้นส่งผู้แทนมาใหม่หรือส่งผู้แทนมาเพิ่มเติมก็ได้

ข้อ ๙ กรรมการกฤษฎีกา*จะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล

(๒) เรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถาบันอื่นอยู่แล้วตามกฎหมายและกรรมการกฤษฎีกา*เห็นว่าสมควรให้มีการดำเนินการตามกฎหมายนั้นก่อนเพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการ

แผ่นดิน

(ก) เรื่องซึ่งหากให้ความเห็นแล้วจะมีผลกระทบกระเทือนในทางการเมือง หรือ
ทางการต่างประเทศ

ทั้งนี้ เว้นแต่จะเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือมีคำสั่งเป็น
การภายในให้พิจารณา

ข้อ ๑๐ เมื่อกรรมการกฤษฎีกา*ได้พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องใด
เสร็จแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งให้กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ หรือผู้ที่ขอ
ความเห็นมาทราบโดยเร็ว และให้ส่งสำเนาให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเรื่องนั้นเสนอต่อ
คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบหรือเพื่อมีมติหรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี

ในการแจ้งความเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งไปด้วยว่าเรื่องดังกล่าวได้วินิจฉัยโดย
กรรมการกฤษฎีกา*คณะใด หรือวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่กรรมการกฤษฎีกา*

กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ หรือผู้ขอความเห็นอาจขอให้ทบทวนปัญหาที่
กรรมการกฤษฎีกาคณะใดคณะหนึ่งได้วินิจฉัยไปแล้วอีกครั้งหนึ่งก็ได้ ในกรณีนี้ให้เลขาธิการ
คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของกรรมการกฤษฎีกาสองหรือสามคณะ
เป็นการประชุมพิเศษ หรือจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการกฤษฎีกา*เพื่อพิจารณาปัญหานั้นได้ตามที่
เห็นสมควร

ข้อ ๑๑ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจวางข้อกำหนดและระเบียบ
ปฏิบัติเกี่ยวกับการเผยแพร่ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา*ได้ตามความเหมาะสมเท่าที่
ไม่เป็นการเปิดเผยความลับของทางราชการ

ข้อ ๑๒^๑ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๑๒๔/ฉบับพิเศษ หน้า ๑๓/๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๒

*พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒^๒

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้แก้ไขคำว่า “กรรมการร่างกฎหมาย” ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็น “กรรมการกฤษฎีกา” ทุกแห่ง

มาตรา ๑๑ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวกับงานคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และกองวิเคราะห์กฎหมายและการร้องทุกข์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้ เฉพาะที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาไปเป็นของสำนักงานศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

ให้ข้าราชการที่โอนไปตามวรรคหนึ่งเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองและในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลมกับข้าราชการที่โอนไปตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๒ ให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ยังคงมีผลบังคับอยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการเปิดทำการศาลปกครองกลางตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

มาตรา ๑๓ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองขึ้น ให้เป็นศาลปกครองที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง อันเป็นการดำเนินการที่สืบเนื่องจากแนวทางการจัดองค์กรคณะกรรมการกฤษฎีกาให้เป็นรูปแบบองค์กรเชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายปกครองที่เคยดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว โดยองค์กรคณะกรรมการกฤษฎีกานั้นเป็นสถาบันที่ปฏิบัติงานในด้านคดีปกครองและการสร้างบทกฎหมายรวมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการอยู่ด้วยกันซึ่งประเทศไทยได้ดำเนินการในแนวทางนี้มาตั้งแต่ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยได้ทรงตราพระราชบัญญัติเคาน์ซิลออฟสเตต คือ ที่ปรึกษาราชการแผ่นดินขึ้นใช้บังคับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๑๗ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๔๗๖ โดยให้มีสถาบันเกี่ยวกับการร่างกฎหมายและให้ความเห็นทางกฎหมาย และสถาบันที่พิจารณาพิพากษาคดีปกครองควบคู่กัน

^๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๖๖/ตอนที่ ๙๔ ก/หน้า ๔๔/๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๒

หลังจากนั้นได้มีการปรับปรุงเป็นพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ขึ้นทำหน้าที่วินิจฉัยข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐเพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างหลักกฎหมายปกครองที่เหมาะสมแก่ประเทศไทย และสร้างความคุ้นเคยในระบบวิธีพิจารณาคดีปกครองโดยจะพัฒนาให้เป็นระบบศาลปกครองอย่างเต็มรูปแบบต่อไป บัดนี้ เมื่อได้มีการจัดตั้งศาลปกครองตามกฎหมายโดยเฉพาะขึ้นทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีปกครองโดยตรงแล้ว จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยยกเลิกงานวินิจฉัยร้องทุกข์ให้สอดคล้องกับการจัดตั้งศาลปกครอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้